

Ο Μεσσηνίας Χρυσόστομος στο Συνέδριο προς τιμή του Οικουμενικού Πατριάρχη

[Μητροπολιτικό Έργο](#) / [Ι.Μ. Μεσσηνίας](#)

Στα πλαίσια του Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου προς τιμήν του Οικουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, εξ' αφορμής της συμπληρώσεως τριάντα χρόνων θεοφιλούς Πατριαρχείας Αυτού, ο Σεβ. Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος ήταν ο κεντρικός εισηγητής κατά την πρωινή συνεδρία του Σαββάτου 28 Μαΐου ε.έ. Η Εισήγηση του Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομου στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο είχε ως θέμα : “Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος ως Πρόεδρος της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας”.

Διαβάστε ολόκληρη την εισήγηση του Σεβασμιωτάτου

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαῖος
ὡς Πρόεδρος τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου
τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας

ὑπό Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας
Χρυσοστόμου Σαββάτου
Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Εὐθύς ἐξ ἀρχῆς διατυπώνω τήν θέση, ὅτι ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (Ἰούνιος 2016) ὡς τό ἐπιστέγασμα μιᾶς μακρᾶς πορείας προετοιμασίας ἀπό τοῦ ἔτους 1923 κ.ἐξ. ἀποτελεῖ τό σπουδαιότερο ἐκκλησιαστικό γεγονός στήν ἱστορία τῆς Ὁρθοδοξίας κατά τούς τελευταίους χρόνους.

Ἡ σύγκλησὶς Τῆς προέκυψε ὡς ἀναπόδραστη ἀναγκαιότητα προκειμένου νά ἐκφραστεῖ ἡ συνοδική αὐτοσυνειδησία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας σέ θέματα παλαιά καί σύγχρονα, ἐπίκαιρα καί οὐσιαστικά, ἀπετέλεσε ὁμως καί τήν καλή εὐκαιρία γιά νά ἐπιβεβαιωθεῖ ἡ ἐνότητα τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, παρά τίς ὅποιες μεμονωμένες διαφοροποιήσεις μερικῶν ἔνεκα τῶν ἰδιοτελῶν των ἐπιδιώξεων.

Ἀναντίρρητα, ἐπίσης, ἡ πραγματοποίησις τῆς Συνόδου ἀποτελεῖ τό ἐπιστέγασμα τῆς μέριμνας καί τοῦ μόχθου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, ὁ ὁποῖος κατὰ τήν τελευταία δεκαετία παντοιοτρόπως ἐξέφραζε τό ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον του γιά τήν σύγκλησὶς τῆς, πρὸς τοῦτο καί ἀποτελεῖ ἓνα ἀπό τά σημαντικότερα ἐγχειρήματα τῆς τριακονταετοῦς πατριαρχείας του.

Καθὼς ὁ ἴδιος θεωροῦσε, ὅτι μέ τήν Σύνοδο ἐκφράζεται ἡ ὀφειλετική καί ἡ ἀνύστακτη μέριμνα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τόν σκοπὸ τῆς πληρέστερης ἀνάδειξης τῆς ἀρραγοῦς ἐνότητας τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, τόσο ὡς πρὸς τήν πίστη ὅσο καί ὡς πρὸς τήν κανονικὴ παράδοση, ἀλλὰ καί τήν συνεπῆ καί ὑπεύθυνη πρόταση θεώρησης τῶν συγχρόνων προβλημάτων, τά ὁποῖα ἀπασχολοῦν τό ποίμνιο σύνολης τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, σέ κάθε εὐκαιρία ἐτόνιζε, ὅτι ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος ἀποτελεῖ τόν μόνον ἐξαιρετικὰ λυσιτελῆ τρόπο γιά τήν ἐπίτευξη τῶν παραπάνω στόχων.

Θέματα, αξιολογούμενα ως ὄντως «πραγματικά καί ἀκανθώδη» καί συγχρόνως σημαντικά, ἀντιμετωπίστηκαν καί μελετήθηκαν ἐνδελεχῶς ἀπό τήν Σύνοδο. Κυρίως ὅμως κατετέθησαν προτάσεις ἐπίλυσής τους στό πλαίσιο μιᾶς Πανορθόδοξης ἔκφρασης.

Μέ τά πρῶτα μελετήματα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὅπως τό θέ-μα τῆς διδακτορικῆς του διατριβῆς, περί τῆς κωδικοποιήσεως τῶν ἱερῶν κανόνων καί τῶν κανονικῶν διατάξεων, καί τά σημαντικά ζητήματα τῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας καί τῆς ἐφαρμογῆς της στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί παράδοση, ὡς ἐπιμέρους ζητήματα τῆς ἀρχικῆς θεματολογί-ας τῆς Συνόδου, πιστοποιοῦν τό ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον του γιά τήν Σύνοδο.

Τό ἀμείωτο ἐνδιαφέρον τοῦ Παναγιωτάτου γιά τό ἔργο τῆς Συνόδου ἐκφραζόταν καί κατὰ τήν συμμετοχή του σέ ὅλες σχεδόν τίς προσυνοδικές συναντήσεις, οἱ ὁποῖες προετοίμασαν τά κείμενα τῆς Συνόδου ἐνῶ τό πνεῦμα μαθητείας τό ὁποῖο τόν διέκρινε κατὰ τήν συνεργασία του μέ τούς παλαιούς καί ἔμπειρους Ἀρχιερεῖς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τούς θεολογικούς συμβούλους τῆς Ἀντιπροσωπείας τοῦ θρόνου, τόν ὅπλισαν μέ ἐκεῖνα τά προαπαιτούμενα ἐχέγγυα, ὥστε νά ἐμπεδωθοῦν στή σκέψη του ὅχι μόνο τά κριτήρια καί ἡ μεθοδολογία προσέγγισης καί ἀντιμετώπισης τῶν ἰδιαιτέρων ἐκκλησιολογικῶν θεμάτων καί ζητημάτων ἀλλά καί ἡ κατανόηση λειτουργίας τῆς Συνόδου, ὡς Πανορθόδοξου ὀργάνου ἔκφρασης τῆς ἐνότητας.

Ὁ ὁμιλῶν εἶχε τήν τιμή τῆς ἐμπειρίας καί τή χαρά τῆς συμμετοχῆς ὡς μέλος τῆς Ἐπίσημης Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τόσο στήν Ἀγία καί Μεγάλη Σύνοδο τῆς Κρήτης, στίς Προπαρασκευαστικές Προσυνοδικές Πανορθόδοξες Συνδιασκέψεις καί Ἐπιτροπές, ὅπως καί στίς δύο Συνάξεις τῶν Προκαθημένων τῶν ἐτῶν 2014 καί 2016, οἱ ὁποῖες ἀσχολήθηκαν ἀποκλειστικά μέ τά θέματα ὀργάνωσης τῆς συγκληθησομένης Συνόδου.

Ἐξαιτίας αὐτῆς τῆς διατριβῆς, ὅσα θά ἀναφερθοῦν στήν παροῦσα παρέμβαση ἀναφορικά πρός τήν παρουσία καί συμμετοχή τοῦ Παναγιωτά-του ὡς Προέδρου τῆς Συνόδου προέρχονται ἀπό μαρτυρίες καί ἀναφορές, ὅπως αὐτές ἀποτυπώνονται στά διάφορα κείμενα τῆς Συνόδου, ἀλλά καί ἀπό τήν αὐτοπρόσωπη ἐμπειρία.

Καταρχάς, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπό τήν ἀνάσυρση ἐγγράφων καί ἀναφορῶν, πέραν τῶν γνώσεων τοῦ Παναγιωτάτου (θεολογικῶν, ποιμαντικῶν καί κανονικῶν) καί τήν κατοχή τοῦ περιεχομένου ὅλων τῶν ὑπό συζήτηση θεμάτων, ἐπιμαρτυρήθηκε ἡ ἄριστη γνώση του ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ καθενός φακέλου τῆς θεματολογίας

γιά συγκεκριμένα ζητήματα σέ παλαιότερες θέσεις καί συζητήσεις τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν.

Οἱ κατ' ἰδίαν συναντήσεις καί συνομιλίες τοῦ Παναγιωτάτου μέ τούς Προκαθημένους καί τίς Ἀντιπροσωπεῖες τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν ἀπετέλεσαν ἐπίσης μία ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος πτυχή τῆς συντονιστικῆς παρουσίας καί συμβολῆς του ὡς Προέδρου τῆς Συνόδου. Πολλές φορές ὁρισμένα θέματα διασαφηνίζονταν σ' ἐκεῖνες τίς εὐάριθμες συναντήσεις προκειμένου νά ἀρθοῦν οἱ ὁποιοσδήποτε ἐπιφυλάξεις εἴτε δυσκολίες καί νά μή ἀποτελέσουν τροχοπέδη στήν γενικότερη πορεία τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου.

Εἶναι ἐξίσου σημαντικό νά ἀναφερθοῦμε καί στήν παρουσία του σέ ὅλες τίς καθ' ἡμέραν τελούμενες ἱερές ἀκολουθίες στό Καθολικό τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γωνιάς, νοσηματοδοτώντας μέ αὐτή του τήν στάση, ὅτι ἐκεῖνο πού πραγματοποιεῖται στίς συνοδικές συνάξεις καί συνδιασκέψεις εἶναι ἡ συνέχεια τῆς λειτουργικῆς καί εὐχαριστιακῆς σύναξης. Συνεπῶς, ὡς Πρόεδρος καί Πρῶτος στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία προεξῆρχε βεβαίως καί στό ἱστορικοκανονικά τιμητικό καί ἱερό καθῆκον τῶν δύο συλλειτουργῶν τῶν Προκαθημένων, στό Ἡράκλειο καί στά Χανιά. Σημειωτέον, ὅτι ἡ προεδρία τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἐντάσσεται κατά τεκμήριο στό πλαίσιο τῆς κανονικῆς παραδόσεως, καθὼς ἡ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντι-νουπόλεως «διὰ τό εἶναι αὐτήν Νέαν Ρώμην» ἀπολαμβάνει τῆς τιμῆς τῆς Πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας, μέ ὃ,τι αὐτό συνεπάγεται, καί τήν κοινή ἀναγνώριση ἀπό ὅλες τίς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες ὅτι ὁ Πατριάρχης Κωνστα-ντινουπόλεως, ὡς Οἰκουμενικός Πατριάρχης, προεδρεύει ὅλων τῶν Πανορ-θοδόξων Συναντήσεων, τῶν Μειζόνων Συνόδων καί τῶν Συνάξεων τῶν Προκαθημένων. Τό πρωτεῖο τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ὑπ' αὐτήν τήν προοπτική δέν εἶναι ἀπλᾶ μία δυνατότητα νά ἀναγράφεται ὡς πρῶτος τό ὄνομά του στή σειρά τῶν ἐκκλησιαστικῶν διπτύχων οὔτε μία ἀπλή προκαθεδρία στά πλαίσια ἐνός ἱστορικοῦ καί μόνο θεσμοῦ, τῆς Πε-νταρχίας, ἡ ὁποία ἐπειδὴ ἔχει ἐξελιχθεῖ σέ τώρα σε δεκαπενταρχία, δέν ἔχει δῆθεν καί καμμία ἐκκλησιολογική σημασία. Τό πρωτεῖο τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἀποτελεῖ μία συγκεκριμένη μορφή ἔκφρασης, ὡς πρωτείου διακονίας καί εὐθύνης, καί μάλιστα σέ ὑπερτοπικό ἐπίπεδο καί τό ὁποῖο ἐπιβεβαιώνεται μέ τήν προεδρεία σέ Πανορθόδοξες Συνόδους, τήν δυνατότητα τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἐκκλήτου προσφυγῆς κληρικῶν ὅλων τῶν βαθμῶν τῆς ἱερωσύνης ἀπό ὅλες τίς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες καί τό σταυροπηγιακό δίκαιο. Ἐπιπλέον ἡ ἀναγνώριση τῆς Προεδρίας τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως σέ Πανορθόδοξες Συνόδους εἶναι ἡ συνεπαγωγή ὡς Πρώτου ἀφενός μεταξύ τῶν ὁμοβάθμων, ὁμοθρόνων καί ἴσων Πρεσβυγε-νῶν Πατριαρχείων, μέ βάση τήν κανονική παράδοση τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καί ἀφετέρου ἡ ἀναγνώριση τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς «Μητέρας» Ἐκκλησίας μεταξύ τῶν λοιπῶν

Νεοπα-γῶν Πατριαρχείων, Αὐτοκεφάλων καί Αὐτονόμων Ἐκκλησιῶν, ὡς *ipso jure*, ἀφοῦ τό Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως «γέννησε» τίς Νεοπαγεῖς αὐτές Ἐκκλησίες, οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦν «θυγατέρες» Ἐκκλησίες γι' Αὐτό.

Ὑπ' αὐτές τίς προϋποθέσεις ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἀναγνω-ρί-ζε-ται ὡς «ὁ πρῶτος τῇ τάξει ἐπίσκοπος» στήν «ἀνά τήν Οἰκουμένην» Ἐκ-κλησία (5ος Καρθαγένης (419 μ.Χ.) καί 56ος Πενθέκτης) ἐνῶ ἡ Προεδρία του σέ Πα-νορθόδοξες Συνόδους ὑποστασιάζεται συνοδικά, μέ συγκεκριμένο περιεχόμενο καί κανονικό ἀντίκρισμα, ὅπως αὐτό περιγράφεται στόν 34ο Ἀπο-στολικό Κανόνα (πρβλ. Κείμενο Ραβέννας §§ 41, 42, 44) καί δέν ἀποτε-λεῖ ἔκφραση ἐνός «δικαιοδοσιακοῦ πρωτείου», ὅπως τό ἀντιλαμβάνονται στήν Δύση ἀπό τόν 11ο αἰῶνα κ. ἔξ. ἢ ὅπως λανθασμένα τό προσεγγίζουν κάποιες Ὁρ-θόδοξες Ἐκκλησίες καί τό παρερμηνεύουν. Ὁ Πατριάρχης Κων-σταντινουπόλεως στό πλαίσιο τῆς ὀρθόδοξης ἐκκλησιολογίας εἶναι *Primus inter pares* καί ὄχι *Primus inter inferiori* ἢ *Primus inter paribus* Ὅποιαδήποτε, λοιπόν, ὑποφώσκουσα πρόταση περί «συλλογικῆς ἢ κυκλικῆς προεδρίας», ἡ ὁποία κατετέθη κατά την περίοδο προετοιμασίας τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Συνόδου εἶναι ἀνιστόρητη καί ἀντικανονική, ἀφοῦ κανένα ἔρεισμα δέν βρίσκει οὔτε στήν κανονική παράδοση τῆς Ἐκκλησίας οὔτε καί στήν ἱστορία τῆς συνοδικῆς λειτουργίας.

Καί τώρα ἄς εἰσέλθουμε στό κύριο ἔργο τῆς προεδρίας. Προεδρία σύμφωνη κατά πάντα καί διά πάντα πρός τήν συνοδική παράδοση τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Ὡς Πρῶτος ἐνσάρκωνε τόν σεβασμό πρός τίς ἀρχές τῆς συνοδικότητος. Συνεχῆς παρουσία, ἔναρξη καί λήξη τῶν συνεδριῶν, προσφορά λόγου στούς λοιπούς Προκαθημένους πρῶτα καί κατόπιν στά λοιπά μέλη τῶν Ἀντιπροσωπειῶν τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, σεβασμός στόν συνομιλητή του καί στίς ἐκφραζόμενες ἀπόψεις, ἀξιολόγηση ὅλων τῶν προτάσεων καί τοποθετήσεων, σύνοψη καί ὁμαδοποίηση τῶν διαμορφούμενων προτάσεων προτοῦ αὐτές τεθοῦν σέ ψηφοφορία, ἐφόσον βεβαίως ἐκρίνετο ἀναγκαῖο καί ὑπό την προϋπόθεση ὅτι οἱ διαμορφούμενες ἀπό τή συζήτηση προτάσεις ἦταν σύμφωνες πρός τήν ἐκκλησιαστική παράδοση (δογματική, κανονική, λειτουργική καί συνοδική), ἀποδοχή καί σεβασμός πρός τήν γνώμη τῆς πλειοψηφίας, ὄχι μόνον ὡς διαδικασία, δηλαδή ὡς *unanimité*, ἀλλά κυρίως ὡς ἔκφραση τοῦ *consensus*.

Μέ μειλίχια ἔκφραση καί μέ εὐγενέστατο τρόπο συνομιλοῦσε μέ τά συνοδικά μέλη. Χωρίς διάθεση ἀντιδικίας ἀλλά στό πλαίσιο τῆς εὐγένειας διαλεγόταν γιά τυχόν διαφωνίες ἢ διαφορετικές θεωρήσεις ἐπί ζητημάτων τῆς θεματολογίας τῆς Συνόδου.

Σύνολη ἡ συμπεριφορά του ὡς Προέδρου καταδείκνυε ἡ πιστή τήρηση τῶν ἀρμοδιοτήτων καί τῶν καθηκόντων του, τά ὁποῖα ἀπορρέουν ἀπό τό πλαίσιο τῆς

κανονικῆς παράδοσης ὡς Πρώτου στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, καί τά ὁποῖα τοῦ ἀνεγνώριζε ὁ πανορθόδοξως ψηφισθεῖς «Ἐσωτερικός Κανονισμός λειτουργίας τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου».

Ἀναμφίβολα, οὐσιαστικές καί ἀσφαλιστικές δικλεῖδες του ἦταν ἡ διαφύλαξη τῆς δογματικῆς διδασκαλίας καί τῆς κανονικῆς παράδοσης, ὡς βάση τῆς κοινωνίας «ἐν τῇ πίστει καί τῇ τάξει», καί κριτήριο τῶν προτάσεων του ὁ ἄνθρωπος καί ἡ σωτηρία του.

Ἐνσάρκωνε μέ τόν λόγον του τήν πρόταση τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου: «πᾶσαν δέ φειδῶ ἀνθρώπων ποιεῖσθαι καί εὐχεσθαι ὑπέρ τῆς αὐτῶν σω-τηρίας», ἐπειδή γνωρίζει καί ὑποστηρίζει ὅτι γιά τήν Ὁρθοδοξία ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖ τό κέντρο τοῦ διαρκοῦς καί ἀδιάπτωτου ἐνδιαφέροντός της καί τήν ἀναλλοίωτη καί ἀναμφισβήτητη προτεραιότητά της. Ὁ ἄνθρωπος καί ἡ σωτηρία του πρέπει νά ἀποτελεῖ μόνιμη ἐστία προσοχῆς, μέριμνας καί δράσης τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας.

Ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος γνωρίζει καλά ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὑπῆρξε, εἶναι καί πρέπει νά μείνει ἡ προτεραιότητα τῆς Ἐκκλησίας, ἐάν ὁ κόσμος αὐτός θέλει νά ζήσει καί νά ἔχει μέλλον, ὅπως καί ἡ Ὁρθοδοξία, ἡ ὁποία εἶναι ζωή καί ὄχι ἰδεολογία.

Ἡ προεδρική του ὁμως μέριμνα δέν ἐξαντλήθηκε μέ τήν λήξη τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου. Ὡς Πρόεδρος μεριμνᾷ καί μετά τήν Σύνοδο. Μέ τήν ἔκδοση καί διακίνηση τῶν ἐπισήμων κειμένων καί τῶν Πρακτικῶν τῶν Προσυνοδικῶν Διασκέψεων, τῶν Συνάξεων τῶν Προκαθημένων καί τῶν Συνεδριῶν τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου μέ σκοπό τήν διάδοση καί ἐμπέδωση τῶν ἀρχῶν καί τοῦ περιεχομένου τῶν κειμένων τῆς Συνόδου στή βάση τοῦ πληρώματος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Ἡ μέριμνα μεταφράσεως τῶν ἐπισήμων κειμένων τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου σέ ὅσο τό δυνατόν περισσότερες γλῶσσες (εὐρωπαϊκές, σλαβικές, ἀραβική,) μέ σκοπό τά κείμενα νά μποροῦν νά διαβαστοῦν ἀπό ὁλόκληρο σχεδόν τό ὀρθόδοξο ποίμνιο, ἦταν μία ἀκόμη φροντίδα του.

Ἐναν χρόνο μετά τή Σύνοδο (Ἰούνιος 2017) διορίζει Εἰδική Ἐπιτροπή δώδεκα θεολόγων (κληρικῶν καί λαϊκῶν, ἀνδρῶν καί γυναικῶν) μέ σκοπό «νά ἐτοιμάσει ἕνα ἐπίσημο κείμενο γύρω ἀπό τήν κοινωνική διδασκαλία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ὅπως αὕτη ἀποτυπώνεται καί ἐκφράζεται τόσο στήν παράδοση διά μέσου τῶν αἰώνων ὅσο καί ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο στή σύγχρονη πρακτική καί ἰδιαίτερα ὅπως αὕτη ἡ διδασκαλία υἱοθετήθηκε πρόσφατα στά κείμενα καί τίς ἀποφάσεις τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου», μέ σκοπό «νά χρησιμεύσει ὡς μία στέρεη βάση ἀναφορᾶς καί συνομιλίας γιά ζητήματα καί προκλήσεις ζωτικῆς σημασίας πού ἀντιμετωπίζει ὁ σημερινός κόσμος».

Ἐάν ἐπιθυμοῦσα νά περιγράψω μέ ἕναν λόγο τήν προεδρία καί τόν τρόπο ἐφαρμογῆς της ἀπό τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο στήν διαδικασία λειτουργίας τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας θά χρησιμοποιοῦσα τόν μυθικό θεό, τόν Ἰανό: Τόν Θεό τῶν «ἐνάρξεων καί τῶν μεταβάσεων». Μέ μία ἄκρως συμβολική θεώρηση μέ τήν προεδρία του ὁ Παναγιώτατος ἐπιβεβαίωσε ὅτι ἡ Ἀγία καί Μεγάλη Σύνοδος μᾶς ἔδωσε τή δυνατότητα ὅχι μόνο νά καταλάβουμε ἀπό ποῦ ἐρχόμαστε παραδοσιακά ἀλλά πρῶτιστα νά κοιτάξουμε μπροστά μέ προοπτική τοῦ ἀπώτερου μέλλοντος, χωρίς νά περιοριστοῦμε στόν ρόλο τοῦ «ἄχθοφόρου» ἐνός ἐμβληματικοῦ παρελθόντος ἀλλά νά κυττάξουμε τήν ἱστορία ὡς μία πορεία δυναμική πρός τό μέλλον.

Ὁ ἴδιος ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἄλλωστε ἔχει τονίσει: «ἔχουμε ἀνάγκη ἀπό μία θεολογία, ἡ ὁποία θά ἔχει συνείδηση τῆς εὐθύνης της γιά τό σήμερον. Ἀπό μία θεολογία ἀπό τήν ὁποίαν θά ἐκπορεύονται προτάσεις ζωῆς, ιδέαι, ὠθήσεις, ἐλπίδες γιά τόν ἄνθρωπο καί τήν ἀνθρωπότητα, γιά τήν κτίση καί τήν ἱστορία».

Αὐτή ἀκριβῶς τήν προβληματική μετέδωσε καί μεταλαμπάδευσε καί μέ τήν προεδρία του ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος.

Ὅλα τά παραπάνω ἐπιβεβαιώνουν, ὅτι τό ἀδιαμφισβήτητο λειτούργημα τοῦ πρώτου μιᾶς συνόδου καί ἐν προκειμένῳ τοῦ Πατριάρχου Κων-σταντινουπόλεως, μέ βάση τήν κανονική μας παράδοση (βλ. 3ος Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου), δέν εἶναι ἀπλῶς ἕνα πρωτεῖο, ἀλλά ἕνα πρωτεῖο γιά τήν λειτουργία τῆς ἐνότητος καί τῆς κοινωνίας τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Εἶναι μία προεδρία ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ σύνεση, φρόνηση καί ὑπομονή, ἡ ὁποία «οὐ ζητεῖ τά ἑαυτῆς» ἀλλά προσβλέπει στό καλό τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ἕνα πρωτεῖο ἀπαραίτητο γιά τήν λειτουργία μιᾶς ὑγειοῦς συνοδικότητος, σύμφωνα καί μέ τόν 34ο Ἀποστολικό Κανόνα, καί συγχρό-νως ἕνα πρωτεῖο εὐθύνης καί διακονίας γιά τήν ἐπίτευξη τῆς τελικῆς ἐκκλησιαστικῆς συμφωνίας («consensus») καί ἔκφρασης τῆς Πανορθόδοξου ἐνότητος.